

Feiten, Feiten, Feiten 2014

Van data naar informatie naar beleid

Programma symposium beleidsinformatie
Dinsdag 13 mei 2014

Vooraf

“Politiker nutzen Statistiken wie Betrunkene Laternenpfähle: Nicht zur Erleuchtung sondern um sich daran festzuhalten.”
Met dit citaat maakt de Duitse wijsgeer Hans Kuhn in elk geval duidelijk dat er altijd een vergelijking valt te maken tussen politiek debat en een dronkemansloopje. Zeker wanneer het er om gaat het juiste licht op de feiten te laten schijnen. Ook al gebruik je die verlichting alleen maar als een ruggensteuntje: je ziet in elk geval waar je staat.

De thematiek van de tweede editie van het symposium Feiten, Feiten feiten staat daarmee als een Duitse lantaarnpaal boven water. Zonder de juiste gegevens kom je nooit tot de waterscheiding om nuttige informatie te hanteren die je beslissingen onderbouwen. En de feiten, zo ligt in hun aard besloten, liegen er over het algemeen niet om. Al is politiek per definitie een spel waarbij de waarheid verwatert in de werkelijkheid. Politieke realiteit bestaat bij de gratie van het feit dat op het juiste moment wordt opgediend.

Fast Facts

In de ruwe volksaard van de Nederlandse maatschappij frituren we dat feit het liefst krakend gaar met een krokant korstje eromheen. Een soort fast food onder de feiten. Deze fast facts roepen we vandaag, 13 mei, kortstondig een halt toe. Door stil te staan bij de beste manier waarop wetenschappers, cartografen, beleidsmakers, bestuurders, statistici en bewoners het beste om kunnen gaan met de overdaad aan informatie die dagelijks over ons wordt uitgestort.

Veel plezier vandaag toegewenst! En dat is een feit.
Team beleidsinformatie, provincie Overijssel

Het programma

- 10.00 Opening door de dagvoorzitter**
Monique Stouten, hoofd eenheid Publieke Dienstverlening, Provincie Overijssel, De Statenzaal
- 10.10 “Burgers, burgers, burgers.”**
Bas Denters, hoogleraar Bestuurskunde Universiteit Twente & Kees Aarts, hoogleraar Politicologie Universiteit Twente, De Statenzaal
- 10.55** Pauze
- 11.15 “Over politieke emoties en de feiten”,**
Tijd de Bree, Statenlid en fractievoorzitter PvdA Overijssel, De Statenzaal
- 11.30** Eerste serie parallelsessies in de zalen Statenzaal, Ideeëntheater De Hof en De Brink
- 12.10** Lunch
- 13.15 “Maak van data een kijkcijferkanon”**
Frédrik Ruys, information designer en datajournalist bij Nederland van Boven
- 14.00** Tweede serie parallelsessies in de zalen Statenzaal, Ideeëntheater De Hof en De Brink
- 14.40** Pauze
- 15.00** Derde serie parallelsessies in de zalen Statenzaal, Ideeëntheater De Hof en De Brink
- 15.45 “Besturen tussen kennis en leefwereld”**
Hans Peter Benschop, programmaleider Trendbureau Overijssel, De Statenzaal
- 16.05** Afsluiting door de dagvoorzitter, De Statenzaal

De keynotesprekers van vandaag:

Monique Stouten, hoofd Eenheid Publieke Dienstverlening, provincie Overijssel

De feiten over Monique Stouten: geboren in Leiden, opgegroeid in Hazerswoude Rijndijk en Weert, gestudeerd in Sittard en in Nijmegen. Na haar studies heeft zij gewoond in respectievelijk Rotterdam, Middelburg en Harfsen. Voor haar benoeming bij de eenheid Publieke Dienstverlening van provincie Overijssel in 2012 gaf Monique vanaf 2007 leiding aan de eenheid Economie, Milieu en Toerisme. Monique woont samen met haar man en twee zoons. Ze houdt van haar gezin, koken en lekker eten, hardlopen, dansen, natuur en groen om haar heen, van allerlei soorten klassieke en moderne muziek behalve Nederlandstalig, van literatuur en lezen in het algemeen, boeken, Shakespeare, Groot-Brittannië, tv- detectives en dan bijvoorbeeld Engelstalige of Zweedse.

Tijs de Bree, Statenlid en fractievoorzitter PvdA Overijssel

Zo dadelijk heb je bij het lunchbuffet twee opties: een broodje met 20% vet of 80% vetvrij. Hoewel de broodjes niet verschillen, zal het voor velen een makkelijke keuze zijn. Provinciale Staten maken aan de lopende band keuzes. Wat levert een investering van € 100 mln op? Minder dan drie minuten sneller van A naar B, maar dat is wel "ruim 20 % reistijdwinst". Politieke besluitvorming wordt gestuurd door emoties, beelden en 'feiten'. Tijs de Bree vertelt over de besluitvorming binnen en buiten een politieke fractie. Op basis van recente politieke besluitvorming, worden de belangrijkste factoren genoemd die de dynamiek rondom besluitvorming bepalen.

Sinds 2006 woont Tijs de Bree (1977) in Laag Zuthem, een klein dorp vlakbij Zwolle. Hij is een ingenieur met interesse in organisaties, zowel privaats als publiek. In het dagelijks leven adviseert Tijs organisaties over veranderprocessen en samenwerking. Bij deze advisering bouwt hij voort op wetenschappelijke bevindingen en methoden uit zijn eerdere onderzoekswerk aan de Universiteit Twente.

Tijs is voorzitter van de PvdA afdeling Raalte en fractievoorzitter van de PvdA-fractie in de Provinciale Staten van Overijssel.

Frédéric Ruys, information designer en datajournalist

Frédéric Ruys is één van de initiators van het jaarlijkse Infographics Congres en samensteller van het boek Infographics in Nederland en uitgever van het magazine Infographics. Hij verzorgt workshops en trainingen voor redacties en communicatiemedewerkers in binnen- en buitenland en is gastdocent bij onder meer HvA, HU en het Art & Design College. Hij is onderscheiden met diverse prijzen, waaronder de Nederlandse Infographic Jaarprijs, de Malofiej en de European

Bas Denters, hoogleraar Bestuurskunde Universiteit Twente & Kees Aarts, hoogleraar Politicologie Universiteit Twente

Bas Denters (Nijmegen 1954) onderzoekt sinds 1979 gemeenten en burgerparticipatie in de lokale democratie. De afgelopen jaren heeft Denters veel onderzoek gedaan naar burgerinitiatieven, waarin burgers zich samen inzetten voor het oplossen van vraagstukken in hun sociale en fysieke leefomgeving. In zijn bijdrage gaat Denters - mede op basis van in opdracht van de provincie Overijssel uitgevoerd onderzoek - in op de vraag welke factoren bijdragen aan het succes van deze initiatieven.

Kees Aarts ('s-Hertogenbosch 1959) volgt sinds 1972 verkiezingen, verkiezingsuitslagen, en hun betekenis voor politiek en democratie. Hierbij gaat het om het gedrag van de kiezers, veranderingen daarin, en de gevolgen voor het functioneren van politieke systemen. In zijn bijdrage gaat Aarts in op de veranderende betekenis van verkiezingen en van het kiezersgedrag in Nederland.

News Design Award. Hij is tegenwoordig werkzaam als datajournalist bij de VPRO voor de animaties en datavisualisaties in 'Nederland van Boven'. Dit programma brengt gortdroge feiten tot leven door enorme datasets voor tv te animeren en later in een Atlas te bundelen. Maar hoe spectaculair de datavisualisaties ook zijn; uiteindelijk gaat het om de correcte weergave van feiten. Wat zijn de uitdagingen bij het visualiseren van informatie? En wat zijn de valkuilen?

Hans Peter Benschop, programmaleider Trendbureau Overijssel

Wee de bestuurder, die op basis van onderzoek de ervaringen van de gewone man tegenspreekt. In het gunstigste geval is hij 'de verbinding met de maatschappij kwijt'. In ongunstiger varianten worden zowel de bestuurder als de onderzoeker gewantrouwd of van leugens beticht. Hoe komt het toch dat wetenschap en leefwereld vaak zo uitelkaar gedreven zijn? En wat kan de beleidsonderzoeker doen, om zijn bestuurder in contact te houden met zowel kennis als leefwereld?

Hans Peter Benschop leidt sinds 2008 het Trendbureau Overijssel. Het Trendbureau is een initiatief van de provincie. Het bureau is een onafhankelijke netwerkorganisatie. Het Trendbureau maakt toekomstverkenningen voor de (politieke) besluitvorming met en voor iedereen die in Overijssel geïnteresseerd is. Benschop heeft eerder bij de gemeente Apeldoorn en de het Rijk gewerkt. Hij is (mede) verantwoordelijk voor de invoering van Fietzers Voorrang Rechts en de aanleg van grote hoeveelheden verkeersdrempels. Hij is gepromoveerd in de achttiende eeuwse wijsbegeerte in Ierland.

Ideeëntheater De Hof

Kom op verhaal in ons eigen discussietheater. In deze sprekersarena zit je dicht op de huid van de kenniskanonnen die we hier ten tonele voeren. Praat mee, argumenteer, luister, en laat je meenemen in de wereld van politiek versus burgers, van beleving naar vervoering, en van koude data naar hete voetbalfinales. De ruimte in het theater is beperkt, dus wees er snel bij!

Knijp 'm!

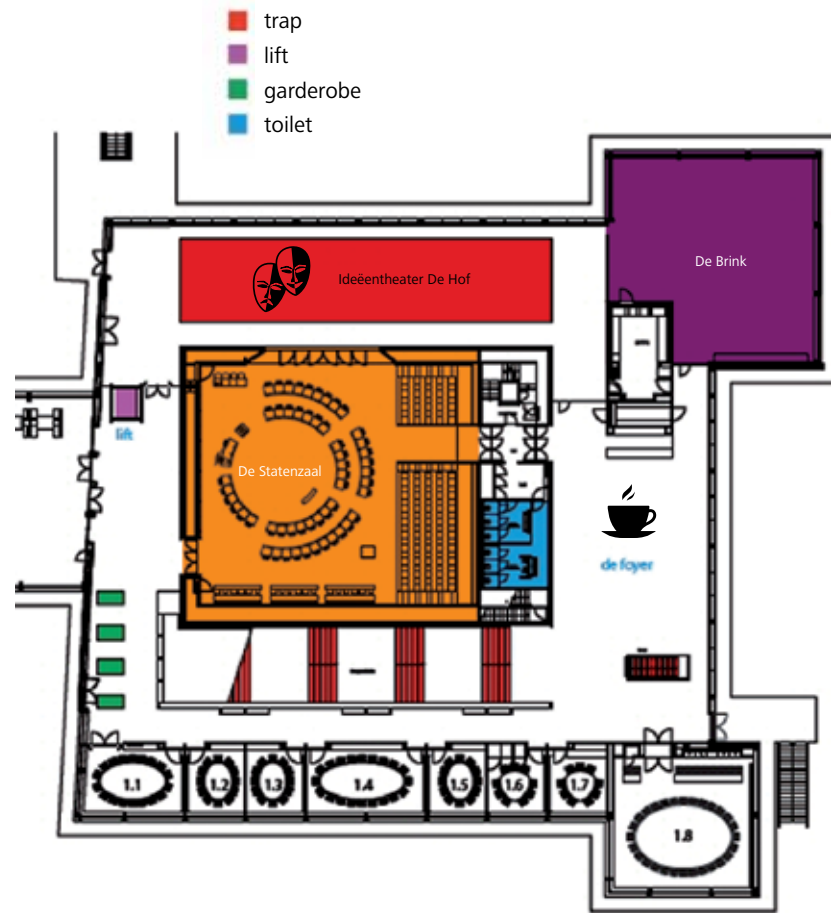
In de koffiehoeck in de foyer vind je het volledige programma van alle negen parallelsessies terug op de opgestelde banieren. Voor elke sessie is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar. Maak daar dus direct een keuze voor de sessie die je bij wilt wonen. Pak eenvoudigweg de bijbehorende knijper mee voor een van de drie locaties en hang 'm aan je jas of tas. Zo heb je altijd je programma voor deze dag bij de hand.

65% van de inwoners van Overijssel weet hoe groot hun eigen energiegebruik is. Huishoudens zijn verantwoordelijk voor een kwart van het energiegebruik in Overijssel

Bron: Overijssels Feit 2013 nr. 10

Eerste verdieping

Middag: parallelsessies in drie zalen

	locatie De Brink	locatie De Statenzaal	locatie Ideeentheater (De Hof)
11:30	De kracht van regionale samenwerking	Regio Zwolle Monitor	Loopt de politiek achter de feiten aan?
14:00	Praktische tools: Wat doen we met al die vrije ruimte op het platteland? & De Vegetatiekaart	Praktische tools: Monitor Overijssel & Praatplaten in de Praktijk	Inspirerend onderzoek: Evaluatie Nieuwe Energie & Voel je een Vechtdaller!, ipv Evaluatie nieuwe energie: de waarde van waardierend onderzoek
15:00	Meertens Kaartenbank: kabouters op de kaart	Weten waar kiezers wonen	Big Data geeft topprestaties

In Overijssel is de werkgelegenheid in 2013 met 1,1% gedaald. Het aantal bedrijven daarentegen groeide met 1,1%. Deze groei kwam voor rekening van de kleine bedrijven.

Bron: Overijssels Feit 2014 nr. 1

Parallelsessies - Blok 1

- 11:30 - 12:10 uur** **De kracht van regionale samenwerking**
De Brink
- **Inge Bakker** (onderzoeksmanager Kennispunt Twente),
Luc Molendijk (Samenwerking BGT Twente)
Cindy Gelderman KennispuntOost

De kracht van regionale samenwerking

Kennispunt Twente

Inge Bakker vertelt over de totstandkoming van Kennispunt Twente: een nieuw regionaal onderzoeksbureau voor Twentse gemeenten. Wat zijn de ervaringen tot nog toe, wat zijn de voordelen en wat zijn de valkuilen? Kennispunt Twente is het eerste aanspreekpunt en een betrouwbare partner voor (beleids)onderzoek voor de gemeenten in Twente en voor Regio Twente.

Inge Bakker is onderzoeksmanager van Kennispunt Twente. Hiervoor was zij werkzaam bij het Verwey-Jonker Instituut en bij de vakgroep Bestuurskunde van de Universiteit Twente. Ze heeft zich de afgelopen jaren onder meer bezig gehouden met rendement van beleid, governance - en veiligheids- en leefbaarheidsvraagstukken. Ze heeft veel ervaring met zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden en met het ontwikkelen van instrumenten voor toegepast onderzoek. Zij studeerde sociale psychologie aan de UVA.

Samenwerking BGT Twente

In de basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) wordt de data van de verschillende bronhouders de komende jaren vergaard, verwerkt, verklaard en samengevoegd. Uiteindelijk gaat deze registratie de basis vormen voor veel vormen van beleidsinformatie. Goede samenwerking is daarbij van essentieel belang. Om tot een landelijke BGT te komen moet de data van de verschillende bronhouders worden samengevoegd. Behalve samenwerking op landelijke schaal is in Twente gebleken dat juist ook de regionale samenwerking bij het invoeren tot nog meer efficiëntie kan leiden. In de regio Twente zijn vanaf 2010 de eerste stappen genomen door het delen van kennis en vaardigheden. Deze

samenwerking tussen alle 14 Twentse gemeenten, het Waterschap Regge en Dinkel en de provincie Overijssel heeft uiteindelijk zelfs geleid tot een gezamenlijke aanbesteding voor de opbouw van de BGT in het afgelopen jaar.

Luc Molendijk vertelt de aanwezigen, hoe de samenwerking in Twente tot stand is gekomen en welke ingrediënten de basis vormden van een succesvolle samenwerking.

KennispuntOost

KennispuntOost is een afdeling die is ontstaan vanuit de samenwerking tussen de Overijsselse Regionale Bureaus voor Toerisme (Marketing Oost en het Twents Bureau voor Toerisme) in het kader van MITO (Marketing Impuls Toerisme Overijssel).

KennispuntOost is een ondersteunende organisatie op het gebied van kennis & innovatie en heeft als doel om hét kennisinstituut te zijn voor de vrijetijdseconomie van Overijssel. Dat doet zij door Oost Nederland te verrijken met kennis en innovatie op het gebied van regio- en citymarketing om de economie te stimuleren.

Cindy Gelderman verzorgt vandaag de introductie van het kennispunt.

- 11:30 - 12:10 uur** **Regio Zwolle Monitor**
De Statenzaal
- **Aljona Wertheim** (adviseur Beleidsinformatie, provincie Overijssel) en
Harke Plas (advocaat, Dommerholt advocaten en voorzitter Stichting
Metropool Zwolle)

Regio Zwolle Monitor: hoe identiteit en samenwerken een impuls geven aan een topregio

De Regio Zwolle Monitor (18 gemeenten) is een initiatief van het bedrijfsleven. De gedachte achter de monitor: een sterke regio mag zichzelf kritisch tegen het licht houden en moet blijven zoeken naar de potentie voor verdere ontwikkeling. De samenwerkende onderzoekers van Hogeschool Windesheim, team Beleidsinformatie Overijssel, Kamer van Koophandel en Rabobank verzamelen informatie, stemmen die op elkaar af en vertalen ze naar bruikbare indicatoren.

In deze workshop maken de deelnemers niet alleen kennis met de Regio Zwolle Monitor, ze kunnen ook praktisch met de indicatoren uit de monitor aan de slag gaan. Zo worden ervaringen opgedaan met

de mogelijke toepassingen van indicatoren. Daarnaast discussiëren de deelnemers over de bruikbaarheid daarvan voor de beleidspraktijk.

Harke Plas is advocaat bij Dommerholt advocaten, gespecialiseerd in fusies en overnames en ondernemingsrechtelijke conflicten. Harke houdt zich bezig met overnames, enquêteprocedures en projecten op het gebied van commercieel vastgoed en duurzame energie. Harke is initiatiefnemer, oprichter en voorzitter van de Stichting Metropool Zwolle, een initiatief van het lokale bedrijfsleven in de Regio Zwolle. De doelstelling: het bevorderen van de ontwikkeling en bewustwording van de eigen identiteit van de Regio Zwolle. Ook wil Stichting Metropool Zwolle de samenwerking tussen de belanghebbenden, afkomstig uit de vier O's (ondernemers, overheden, onderwijs en onderzoek), in deze regio bevorderen en regiotrots stimuleren.

Aljona Wertheim is adviseur en accountmanager beleidsinformatie bij het team Beleidsinformatie van de provincie Overijssel. Ze adviseert de beleidsmedewerkers, programmamanagers, management en bestuurders van de provincie over het inzetten van beleidsinformatie bij de ontwikkeling, monitoring en evaluatie van regionaal economisch beleid. Naast de interne adviezen is Aljona vaak betrokken bij de advisering aan externe partners, zoals gemeenten, maatschappelijke organisaties en andere organisaties. Eén van de externe projecten is haar bijdrage aan de Regio Zwolle Monitor.

11:30 - 12:10 uur Loopt de politiek achter de feiten aan?

**Ideeëntheater
(De Hof)**

Debat met **Tijs de Bree** (Statenlid en fractievoorzitter PvdA Overijssel)
Discussie naar aanleiding van de presentatie van Tijs de Bree.

Parallelsessies - Blok 2

Praktische tools

**14:00 - 14:40 uur
De Brink**

Wat doen we met al die vrije ruimte op het platteland?

• **Edo Gies** (adviseur en senior onderzoeker Ruimtelijke Ontwikkelingen Landelijk Gebied Alterra Wageningen UR)

Wat doen we met al die vrije ruimte op het platteland?

Edo Gies (1970, Doetinchem) is opgeleid aan de Hogeschool Larenstein te Velp (hydrologie en waterbeheer) en Wageningen Universiteit (landinrichtingswetenschappen). Hij werkt als adviseur en senior onderzoeker Ruimtelijke Ontwikkelingen Landelijk Gebied bij Alterra Wageningen UR. Hij heeft brede expertise op het gebied van toekomstige ruimtelijke impact van agrarische ontwikkelingen, ruimtelijke ordening en milieubeleid en -regelgeving. Edo opereert vaak en graag op het grensvlak wetenschap en praktijk/beleid. Hij maakt zijn dagelijks werk vaak gebruik van de 'data-informatie-kennis-wijsheid'-hiërarchie. Deze werkwijze laat hij ook zien in recentelijke onderzoek van zijn hand naar de toekomstige ontwikkelingen van vrijkomende agrarische bedrijven. Door combineren van diverse databronnen uit de Basisregistraties in combinatie met kennis van de toekomstige ontwikkelingen in de landbouw komt hij tot aansprekende prognoses.

**14:00 - 14:40 uur
De Brink**

Vegetatiekaart: de bloemrijke 'tuin' van Nederland in kaart

• **Piet Bremer** (adviseur beleidsinformatie, provincie Overijssel)

Vegetatiekaart: de bloemrijke 'tuin' van Nederland in kaart

Eind jaren zeventig begon de provincie Overijssel met het vlakdekkend verzamelen van data over haar flora en fauna vanwege de Wet Ruimtelijke Ordening. Tijdens deze presentatie vertelt Dr. **Piet Bremer** hoe in ruim twintig jaar heel Overijssel in kaart is gebracht. Elk bosje, berm of sloot is wel bezocht. De kartering richtte zich zowel op de begroeiing (opbouw Digitale Vegetatiekaart Overijssel) als data over beleid- en beheer relevante plantensoorten.

Gegevens zijn na de millenium wissel belangrijker geworden vanwege de Flora- en faunawet (beschermden soorten), natura2000 (habitattypen) en het Subsidiestelsel Natuur & Landschap (SNL). Met de start van het SNL in 2012 wordt door TBO's, provincie en Bosgroep gewerkt aan tweede generatie Digitale Vegetatiekaart Overijssel. Deze wordt nauwkeuriger dan de eerste generatie en voldoet aan de eisen die vanuit natura2000 worden gesteld.

14:00 - 14:40 uur **Monitor Overijssel**
De Statenzaal • **Jeanine Welmers** (adviseur concernfinancien, provincie Overijssel)

Monitor Overijssel

De provincie Overijssel heeft in 2012 een digitale monitor ontwikkeld voor pc en tablet waarmee Gedeputeerde Staten inhoudelijk en financieel rapporteren aan Provinciale Staten over de voortgang van de Kerntakenbegroting. Prestatie- en effectindicatoren hebben in deze monitor een zichtbare plek.

Maar wat zijn, na twee jaar, nu eigenlijk de ervaringen met het gebruik? Hoe wordt de nodige informatie verzameld en wat voor organisatie komt hier eigenlijk bij kijken? Kortom, welke wereld gaat er schuil achter de monitor Overijssel?

Jeanine Welmers beantwoordt deze en andere vragen. Jeanine is vanaf 2001 werkzaam bij de provincie Overijssel als adviseur concernfinanciën en heeft onder andere de vernieuwing van de P&C cyclus als aandachtsgebied. Daarvoor is zij werkzaam geweest bij de gemeente Zwolle en het ministerie van LNV.

14:00 - 14:40 uur **Praatplaten in de praktijk**
De Statenzaal • **Klaas Veenma** (adviseur Beleidsinformatie, provincie Overijssel) en **Peter Auke Nicolaj** (adviseur geografische informatie, provincie Overijssel)

Praatplaten: het gebruik van ruimtelijke informatie in de praktijk

Het team Beleidsinformatie is betrokken bij het provinciale project 'Anders Groeien'. In dit project wordt geprobeerd samen met partners tot een andere manier van plannen te komen. Niet meer normatief en gestandaardiseerd, maar opgavengericht, gericht op wat er nodig

is. Daartoe worden onder meer twee instrumenten ontwikkeld: een 'dynamisch prognosemodel' en 'praatplaten'. In deze presentatie gaan Klaas Veenma en Peter Auke Nicolaj in op de praatplaten, die nu zijn opgenomen in de Atlas van Overijssel (zie: www.atlasvanoverijssel.nl). De praatplaten zijn kaartlagen over onder meer duurzaamheid, sociale en fysieke gebiedstyperingen, demografie, leefbaarheid en voorzieningen. Het gaat daarbij dus niet alleen om 'harde' ruimtelijke informatie, zoals het type woningen, maar ook om daaraan gerelateerde onderwerpen als demografie en leefbaarheid. Door het over elkaar heen leggen van thema's kunnen integrale opgaven in beeld worden gebracht.

Op dit moment wordt door de provincie ervaring opgedaan met het gebruik van de praatplaten in de beleidspraktijk. In deze presentatie delen Klaas Veenma en Peter Auke Nicolaj deze eerste ervaringen met de aanwezigen.

“Tot het jaar 2030 komt er 32 miljoen vierkante meter agrarische gebouwen vrij. Waarvoor naar schatting 15 miljoen vierkante meter geen nieuwe bestemming gevonden kan worden. Dat zijn 2100 voetbalvelden. Meer dan er aan kantoren en winkels leeg staat in heel Nederland”

Edo Gies

14:00 - 14:40 uur
Ideeëntheater
(De Hof)

Voel je een Vechtdaller!

- **Gábor Olthuis** (programmamanager Ruimte voor de Vecht, provincie Overijssel) & **Aljona Wertheim** (adviseur beleidsinformatie, provincie Overijssel)

De rivier de Vecht stroomt vanuit Duitsland door de gemeenten Hardenberg, Ommen, Dalfsen en Zwolle. Het programma Ruimte voor de Vecht werkt met een groot aantal partijen aan de veiligheid van de rivier en de versterking van het Vechtdal. Een tweejaarlijks bewonersonderzoek moet inzicht geven in het 'Vechtdalgevoel' en de beleving van het gebied en het programma. Het team Beleidsinformatie coördineerde de metingen in 2011 en 2013. Wat komt er kijken bij een bewonersonderzoek in vier gemeenten? Wat zijn ervaringen met steekproeven uit de GBA's van de vier gemeenten? Is er een beter alternatief? En hoe helpt het onderzoek de programmamanager?

Gábor Olthuis is programmamanager Ruimte voor de Vecht. Hij werkt bij de eenheid project- en programmamanagement van de provincie Overijssel en woont in Zwolle, aan de Nieuwe Vecht. Zijn favoriete plek in het Vechtdal: landgoed Vilsteren. En het terras van Mooirivier natuurlijk.

Aljona Wertheim is adviseur en accountmanager beleidsinformatie bij het team Beleidsinformatie van de provincie Overijssel. Ze adviseert de beleidsmedewerkers, programmamanagers, management en bestuurders van de provincie over het inzetten van beleidsinformatie bij de ontwikkeling, monitoring en evaluatie van regionaal economisch beleid. Zij was betrokken bij de opzet en uitwerking van het bewonersonderzoek.

14:00 - 14:40 uur
Ideeëntheater
(De Hof)

Evaluatie nieuwe energie: de waarde van waarderend onderzoek

- **Mark de Vries** (programmasecretaris Nieuwe Energie, provincie Overijssel) en **Arne Willigenburg** (adviseur beleidsinformatie, provincie Overijssel)

Het programma Nieuwe Energie Overijssel wordt vernieuwd op basis van een uitgebreide evaluatie van het programma in 2013. Door het team Beleidsinformatie is, in samenwerking met het programmateam, de evaluatie uitgevoerd volgens de denkwijze van waarderend onderzoek. Kern van deze denkwijze is om te zoeken naar succesverhalen. Daarnaast is een kwantitatief onderzoek naar de effecten van het programma uitgevoerd door Energie Centrum Nederland (ECN). Wat levert waarderend onderzoek op? En waarom krijgt kwantitatief onderzoek politiek meer aandacht dan kwalitatief onderzoek? En hoe helpt het onderzoek de opdrachtgever?

Mark de Vries is programmasecretaris van het programma Nieuwe Energie Overijssel. Het programma Nieuwe Energie werkt aan 20 procent hernieuwbare energie in 2020. Mark heeft twee masterstudies afgerond in economie en planologie.

Arne Willigenburg is accountmanager/adviseur bij het team Beleidsinformatie. Arne is opgeleid als milieukundige en sinds 2007 verantwoordelijk voor het monitoren van het programma Nieuwe Energie en ondersteunt het programmateam met informatie over energiegebruik en de opwekking van hernieuwbare energie in Overijssel. Daarnaast is Arne verantwoordelijk voor de evaluatie van de Omgevingsvisie van Overijssel.

Parallelsessies - Blok 3

15:00 - 15:45 uur **Meertens Kaartenbank: kabouters op de kaart**
De Brink • **Joep Kruijzen** (Meertens Instituut)

Dr. J. (Joep) Kruijzen (Oisterwijk 1943) neemt je mee in de wonderse wereld van Meertens Kaartenbank. Het Meertens Instituut, ook wel bekend als Het Bureau - naar de romancyclus van J.J. Voskuil - is het eerste wetenschappelijk instituut van Nederland dat kaarten produceerde over volksgeloof en erfgoed. Denk bijvoorbeeld aan de Kabouterkaart, cultuurgrenzen en de plekken in Nederland waar de nageboorte van een paard traditiegetrouw in een boom werd opgehangen. Het bestaat allemaal. En Joep was erbij.

Joep Kruijzen doorliep het doctoraalprogramma Franse Taal- en Letterkunde aan de RU, dat in 1971 cum laude werd afgesloten. Hij promoveerde in 1995 op een proefschrift over de invloed van de Waalse dialecten op het zuidelijke Limburgs. Van 1971 tot en met 1986 was hij werkzaam aan de RU en het Meertens Instituut; eerst als algemeen secretaris bij de Atlas Linguarum Europae, later, van 1987 tot aan zijn FPU in 2005, als redacteur aan het Woordenboek van de Limburgse Dialecten, speciaal belast met het beschrijven van de landbouwterminologie en de algemene woordenschat. Na zijn pensionering bleef hij verbonden aan de instituten in Amsterdam en Nijmegen, voor het PLAND-project (Plantennamen in de Nederlandse Dialecten) en voor de kaartenbank.

15:00 - 15:45 uur **Weten waar kiezers wonen**
De Statenzaal • **Joost Smits** (Stichting Politieke Academie)

Joost Smits (Weert 1965) weet waar de kiezers wonen. Tenminste, dat maken de media ervan. Eigenlijk gaat het om een ingewikkelde som, met als uitkomst een inschatting of politieke partijen in een buurt, een straat of een postcode grote kans maken om hun achterban aan te treffen, of juist niet. Soms gaat het om "de goede kant" van de straat. Soms om hele buurten. Soms om enclaves van kiezers. Smits is verbonden aan de Stichting Politieke Academie, die als doel heeft democratieën te versterken.

Smits neemt de aanwezigen mee om anders naar verkiezingen en verkiezingsresultaten te kijken. Het is geen "spelletje", kiezers zijn niet onbetrouwbaar, campagnevoeren heeft zin, en kiezers zijn aan te spreken op dossiers. Maar dan moeten politieke partijen daar wel werk van maken. Met beeldmateriaal zal hij zijn beweringen onderbouwen.

Joost Smits doet onderzoek naar de geografische spreiding van verkiezingsresultaten. Hij studeerde bestuurskunde aan de Universiteit Twente, en bouwt sinds 1980 grote en kleine computertoepassingen. Hij is politiek actief sinds midden jaren 80, woonde en werkte in Brussel, en deed Europees projectmanagement. Sinds 2000 is hij blogger over lokale politiek, waar hij in 2012 een boek over publiceerde.

15:00 - 15:45 uur **Big Data geeft topprestaties**
Ideeëntheater (De Hof) • **Art Langeler** (hoofd jeugdopleiding PSV)

Art Langeler neemt je mee in de wereld van de (voetbal)sport. Ook in de sport is het een interessante case om allerlei beschikbare (meet) gegevens op een effectieve manier in te zetten. Hoe deed Art dit in 2012 in zijn rol als coach van het kampioenselftal van FC Zwolle? Welke ontwikkelingen ziet hij op dit vlak? In ieder geval kan ook de sport niet om het Big Data fenomeen heen en gaan de ontwikkelingen bij PSV snel. Wat is er veranderd sinds het EK van 1988, toen Hans van Breukelen al gebruik maakte van een notitieboekje (van Jan Reker) met daarin genoteerd de voorkeurshoek van alle penaltynemers?

Art Langeler (Deventer 1970) maakte als profvoetballer van 1990 tot 1992 deel uit van de A-selectie van De Graafschap. In 1992 leverde hij zijn contract in om de lerarenopleiding lichamelijke opvoeding te kunnen gaan doen op Windesheim in Zwolle. Na zijn opleiding als sportdocent combineerde hij een functie van gymleraar met die van voetbaltrainer. Na trainer te zijn geweest bij SV Colmschate en Rhoda Raalte, maakte Art in 2008 de overstap naar FC Zwolle. Hier werd hij in 2010 hoofdcoach van het eerste elftal. FC Zwolle werd onder zijn leiding in 2012 kampioen van de eerste divisie. Op dit moment is Art hoofd jeugdopleiding bij PSV, waar hij ook een wekelijkse column schrijft.

Tweet mee!

Via de livewall schermen is het kinderspel om je bevindingen, meningen en foto's van deze dag te delen. Maak een tweet met **#3xfeiten** en je bijdrage verschijnt binnen vijf minuten op de schermen. Er is WIFI aanwezig in het provinciehuis. Inloggen met een wachtwoord is niet nodig: maak verbinding met het netwerk Provincie_Publiek, open je browser en geef eenmalig een akkoord op onze voorwaarden voor het gebruik op het netwerk.

Vragen naar aanleiding van dit symposium?

Kijk voor een terugblik vanaf donderdag 15 mei aanstaande op www.overijssel.nl/feiten.
Mail met beleidsinformatie@overijssel.nl.
Of vraag het op twitter via www.twitter.com/feitfeitfeit #3xfeiten.

Volg de provincie Overijssel via www.twitter.com/provoverijssel

Driekwart van de inwoners van Overijssel (74%) vindt dat mensen via burgerinitiatieven meer zelf de verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun buurt, stad of dorp. Eén op de zes inwoners (16%) is de afgelopen twee jaar daadwerkelijk betrokken geweest bij een of meerdere burgerinitiatieven in Overijssel.

Bron: Overijssels Feit 2013 nr. 13

